

CRONICA INTERPRETĂRII ACTORICEȘTI

Olga Tudorache

În Mama

**din „Noapte bună,
mămă“**

de Marsha Norman

Apariția Olgăi Tudorache într-un nou rol este întotdeauna un eveniment. Temperamentul dramatic viguros, înzestrarea multilaterală, dublată de un profesionalism riguros, care îmbină tehnica lucidă cu dăruirea spontană, travaliul intens, stăruitor, cu sinceritatea trăirii, profunzimea analizei cu firescul expresiei, sînt însușiri care i-au cucerit un loc de frunte în teatrul românesc, materializate în numeroase roluri de prim-plan, de-a lungul unei cariere de peste trei decenii. Puternica personalitate creatoare a actriței se evidențiază și în recentul rol al Mamel din piesa autoarei americane Marsha Norman **Noapte bună, mămă**, prezentată de Teatrul Foarte Mic, rol înrudit ca tipologie cu altele, realizate în ultima vreme de actriță, dar retopind trăsături și culori cunoscute într-o nouă sinteză organică.

În spațiul scenele structurat cu pricepere și bun-gust de Virgil Luscov, configurînd un interior modest, dar înzestrat cu cele necesare vieții moderne, personajul se află, la început, culcat pe o sofa, învelit într-o pătură. Dificilă situație pentru actor, să asiste nemișcat în

NOAPTE BUNĂ, MAMĂ de MARSHA NORMAN, în românește de Liana Ceterchi și Radu F. Alexandru • **TEATRUL FOARTE MIC** • Data premierei: 28 ianuarie 1988, Regia: DINU CERNESCU • Scenografia: arh. VIRGIL LUSCOV • Distribuția: **OLGA TUDORACHE (Mama); LIANA CETERCHI (Jessie)**.

scenă, pe toată durata intrării publicului și așezării acestuia pe scaune, la inevitabilele schimburi de replici, mormăieli și șușoteli, căutări de locuri. Primul gest al personajului, la coborîrea din pat, este să se uite la televizorul așezat aproape, care transmite o muzică modernă stridentă, ritmă. Privirea actriței-personaj (Olga Tudorache este din prima clipă personajul) exprimă fascinația. Se vede că televizorul reprezintă un element nelipsit al modului de existență al acestei ființe. Privirea ei rămîne lipită de micul ecran și atunci cînd, cu gesturi automate, își caută punga cu briose și începe să mestece încet, cu poftă, ultima briosă rămasă, și atunci cînd, pe un ton nemulțumit, de răsfăț poruncitor, își strigă fiica și-i atrage atenția că a terminat brișele. Micile gesturi cotidiene, de un firesc aparent necăutat, vocea, mimica mobilă conturează cu migală personajul. Este o mamă despotică, obișnuită să fie servită, să-și tiranizeze fiica prin tot felul de cereri, o ființă preocupată în exclusivitate de propriul confort, insensibilă la nota de exasperare ce străbate de sub calmul simulat al fiicei ei. Șocul provocat de declarația acesteia, că se va sinucide, — declarație rostită de Liana Ceterchi, interpreta Jessiei, pe tonul voit neutru al unei hotărîri îndelung chibzuită — are un efect electrizant, declanșînd un șir de reacții, de stări contradictorii, de impulsuri, pe care Olga Tudorache le exprimă cu o perfectă stăpînire a mijloacelor, acuzîndu-și și umanizîndu-și în același timp personajul. Fără a cădea o clipă în fals patetism, cu simplitatea trăirilor autentice, actrița exprimă încercările mamei de a înțelege motivele hotărîrii supreme a fiicei și eforturile, din ce în ce mai intense și mai disperate, de a o convinge să renunțe la funestul gest, tensiunea scenică născîndu-se din starea de febrilitate și vigoarea temperamentală a mamei, în contrast cu calmul aparent, căptușit cu emoție reținută, cu care fiica execută diferite treburi gospodărești, pregătindu-și astfel mama pentru ceea ce va avea de făcut „după”. Prin gesturi simple, cotidiene — pregătirea unei ciocolate, de pildă —, Olga Tudorache reface existența organică a personajului, care

trăiește, pentru prima oară, momentul revelator al adevărului — adevărul despre o viață goală, lipsită de orizont, într-o familie fără dragoste, fără comunicare între membrii ei, fără înțelegere a unuia de către celălalt. Momente de acută tensiune alternează cu altele de aparentă relaxare și cu izbucniri nestăvilite, în care vocea scapă în tonuri dure, metalice, ochii expresivi ai Olgăi Tudorache divulgînd stările lăuntrice ale personajului, lacrima îndurerată făcînd loc unor scipirii amuzate, rătăcirea tulbură alternînd cu luciditatea dezvăluirii, asprimea acuzării, cu implorarea neputincioasă. Personajul este grotesc și tragic, egoismul său cinic și crud pare să se topască în durerea sinceră, în străduința de a înțelege, în suferință. Și tăcerile ei sînt elocvente, privirile și gesturile suplinind cuvintele. Așteptarea tensionată la ușa pe care Jessie a ieșit după definitivul „Noapte bună, mamă”, plînsul zguduitor și prăbușit, împietrirea la auzul împușcăturii sînt momente de intensitate tragică. După care, personajul se ridică în tăcere și începe să execute automat indicațiile date de Jessie înaintea „plecării”, fără a uita însă să dea drumul la televizor, asupra căruia privirea ei se ațintește din nou, cu o renăscută fascinație. Momentul adevărului s-a consumat.

Olga Tudorache nu joacă singură, ci într-o comunicare scenică desăvîrșită cu tinăra ei parteneră, etapele relației tensionate dintre cele două personaje fiind gradate cu fină analiză psihologică și măsură artistică de Dinu Cernescu, într-un dozaj farmaceutic, Liana Ceterchi face dovada unor însușiri actricești puțin demonstrate pînă acum, performanța ei fiind aceea de a sugera, de a face să transpară din cînd în cînd, sub calmul conștient asumat al Jessiei, tumultul de emoții cu care aceasta pregătește „marea trecere”, împlinirea ineluctabilei ei hotărîri.

Dialogul scris cu simplitatea faptului divers, dar cu ascuțit spirit critic și cu știința construcției dramatice, de Marsha Norman prilejuiește astfel o nouă creație unei mari actrițe și afirmarea unei actrițe tinere.

Margareta BĂRBUȚĂ